

Toplumsal cinsiyet ve iklim eylemi

Çalışmalarımız

- Toplumsal cinsiyet ve iklim eylemi
- Toplumsal cinsiyet ve doğa eylemi
- Toplumsal cinsiyet ve kimyasallar ve kirlilik eylemi
- İnsan Kaynakları Gelişimi ve Yönetimi

UNEP, toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini teşvik etmek amacıyla, kuruluşun çalışmalarına rehberlik edecek eksiksiz bir toplumsal cinsiyet anaakımlaştırma politika beyanı ve operasyonel çerçeve sağlayan kapsamlı bir Toplumsal [Cinsiyet Eşitliği ve Çevre Politikası ve Stratejisi](#) geliştirmiştir. Toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırma yaklaşımı, kadınların ve erkeklerin eşit şekilde yararlanması ve eşitsizliğin sürdürülmemesi için kadınların ve erkeklerin endişelerinin ve deneyimlerinin [iklim eylem politikalarının ve programlarının](#) tasarımının, uygulanmasının, izlenmesinin ve değerlendirilmesinin ayrılmaz bir boyutu olmasını sağlar.

İklim değişikliğine karşı toplumsal cinsiyete dayalı hassasiyetler

İklim değışikliğinin etkileri, mevcut toplumsal cinsiyet dinamikleri ve eşitsizlikler nedeniyle erkekler ve kadınlar için farklıdır ve insani ve kalkınma alanlarındaki diğer birçok zorluk gibi, kadınlar orantısız bir şekilde olumsuz etkilenmektedir. Düşük toplumsal konumları, kaynaklara erişimlerini ve iklim değışikliğine yanıt olarak geçim kaynaklarını çeşitlendirme becerilerini sınırlamaktadır. Ayrımcı kültürel normlar ve uygulamalar, sosyal, ekonomik ve sosyal Kadınların ani ve yavaş başlayan iklim felaketleri sonucunda uğradıkları zararlar başa çıkma ve bu zararı telafi etme becerilerini sınırlandıran siyasi engeller.

Kadınların üreticiler, enerji sağlayıcılar, su ve atık yöneticileri olarak hane halkı ve toplum düzeyindeki çeşitli üreme ve üretkenlik rolleri, iklim değışikliğinin etkilerine karşı kırılganlık düzeylerini artırmaktadır. Aşırı hava olayları sırasında kırsal kesimdeki kadınların işgücü yükü erkeklerden daha fazla olmakta, birincil üreticiler ve tarım işçileri olarak kadınlar gelir elde etmek için daha fazla çalışmakta ve kız çocukları ev işlerine yardım etmek için okulu bırakmak zorunda kalmaktadır. Ayrıca, kadınlar genellikle ailelerinin gıda güvenliğini sağlama sorumluluğunu üstlenirler ki bu da kuraklığa eğilimli bölgelerde giderek zorlaşan bir görevdir. Gıda kıtlığı dönemlerinde kadınlar en son yemek yeme eğilimindedir ve bu da sağlıkları üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Ayrıca, iklim değışikliği nedeniyle doğal kaynakların azalması, kadınların ve kız çocuklarının yakacak odun ve su toplamak ve yeni tarım alanlarına erişmek için daha uzun mesafeler yürümeleri gerektiği anlamına gelmektedir. Bu da onları, yiyecek karşılığında seks yapmaya zorlanmak da dahil olmak üzere farklı cinsel şiddet ve istismar biçimlerine maruz kalma riskine daha fazla maruz bırakmaktadır.

İklim eylemlerimizde dikkate alınması gereken önemli bir faktördür, zira belirli kadın grupları diğerlerine göre daha savunmasızdır: aile reisi kadın olan haneler, yerli kadınlar, yaşlı kadınlar, daha düşük eğitim seviyesine sahip olanlar, düşük sosyo-ekonomik statüye sahip olanlar ve farklı ırklardan olanlar.

İklim değışikliğine uyum ve azaltımın aktif ve etkili araçları ve destekleyicileri olarak kadınlar

Kadınlar sadece iklim değışikliğinin mağdurları olarak değil, aynı zamanda değışimin aktörleri olarak da görülmelidir. Süreç boyunca toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini teşvik etmek için, kadınların iklim eylemi için karar alma sürecine dahil edilmesi esastır.

iklim değişikliğine ilişkin bilgi ve deneyimlerinin entegrasyonu. Bu da söylemi farklı bakış açıları ve yeteneklerle zenginleştirmektedir.

Ayrıca, kadınların kaynaklara daha fazla erişiminin sağlanması kırılabilirliği azaltabilir ve daha dirençli haneler ve topluluklar yaratabilir. Kadınların tarımdaki küresel işgücünün üçte birine katkıda bulunmasına rağmen, toprak sahiplerinin yalnızca yüzde 12,6'sı kadındır. Kaynak kontrolündeki bu eksiklik, kadınların tarım, ormancılık ve balıkçılık için yapılan toplam yardımların yalnızca yüzde 10'unu almasına neden olmaktadır. Dahası, adaptasyon teknolojileri, ekim şekilleri ve hava olayları hakkında bilgiye erişimleri azalmaktadır.

Araştırmalar, kadınların çevre dostu ulaşım erkeklerden daha fazla yatırım yapma istekliliğinin ve çevre dostu ürünlere daha fazla odaklandıklarının altını çizmektedir. Enerji tasarrufu ve doğal kaynakların korunması konusunda daha fazla farkındalık sergiliyorlar. Dahası, farklı sektörlerdeki kadın liderler, olumlu toplumsal etkileri olan sürdürülebilir iş uygulamalarına bağlılıklarını şimdiden göstermektedir. Bu değişim hane halklarını, toplumları, işletmeleri ve siyaseti kapsayacak şekilde her düzeyde gerçekleşebilir.

Hane düzeyinde, kadınlar çevrenin korunması ve ailenin refahı için günlük alışkanlıklarını değiştirmeye daha meyillidir. Aile alışkanlıklarını, enerji kullanımını ve atık üretimini doğrudan etkileyen kararlarda söz sahibidirler. Bu etki market ve kıyafet alışverişi, yemek pişirme, ambalajların yeniden kullanımı, kıyafet onarımı, atık ayrıştırma ve daha fazlasını kapsamaktadır. Kadınların aile üyelerini, komşularını ve iş arkadaşlarını olumlu yönde etkileme konusundaki kararlılıkları da dikkat çekicidir. Bu durum, kadınların iklim eylemine katılımına duyulan ihtiyacın altını çizmektedir.

Kaynaklar

- [İklim eylemi söz konusu olduğunda toplumsal cinsiyet eşitliği neden önemlidir? \(2023\)](#)
- [Açıklayıcı: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve iklim değişikliği nasıl birbiriyle bağlantılıdır \(2022\)](#)
- [Toplumsal cinsiyet ve iklim değişikliği arasındaki bağlantılara genel bakış \(2016\)](#)
- [Küresel Toplumsal Cinsiyet ve Çevre Görünümü \(2016\)](#)
- [Toplumsal Cinsiyet ve UNFCCC Konuları | UNFCCC](#)
- [Toplumsal Cinsiyet ve Çevre - Cenevre Çevre Ağı](#)
- [AB Ulaştırma Politikası ile ilgili konulardaki tutumlar \(2007\)](#)
- [Uyum Açığı Raporu 2022 | sayfa 13-18](#)
- [Emisyon Açığı Raporu 2022 | sayfa 38,53,72](#)
- [IPCC Altıncı Deęerlendirme Raporu'nda \(2023\) toplumsal cinsiyet değerlendirmeleri](#)